উপসংহাৰ

এটা জনগোষ্ঠীৰ বিষয়ে বিজ্ঞানসন্মত অধ্যয়নৰ ক্ষেত্ৰত সেই জনগোষ্ঠীৰ সদস্য সকলৰ মাজত থকা সামাজিক সম্পৰ্কৰ সমগ্ৰ সত্তাক আঁকোৱালী লোৱা সামাজিক ব্যৱস্থাৰ ওপৰত অধ্যয়ন পুস্ত পূৰ্বজ্ঞান নিতান্তই আৱশ্যক। এটা জনগোষ্ঠীৰ সামাজিক ব্যৱস্থাই সামূহিক উদ্দেশ্যেৰে সংগঠিত হোৱা মানুহৰ সমষ্টিৰ প্ৰকাৰ নিৰূপণ কৰে। সেই সামাজিক ব্যৱস্থাই এটা জনগোষ্ঠীৰ চিন্তাশক্তি, আদৰ্শ, লোকপৰম্পৰা আদি প্ৰতিফলিত কৰে।

চাওঁতাল জনগোষ্ঠীৰ ইতিহাস সম্বন্ধে কোনো লিখিত তথ্য বিচাৰি পোৱা নাযায়। বৃটিছসকল ভাৰতবৰ্ষলৈ অহাৰ পাছতহে তেওঁলোকৰ মৌখিক পৰম্পৰাক লিখিত ৰূপ দিয়াৰ চেষ্টা কৰা হয় আৰু যি সামান্য লিখিত তথ্য বিচাৰি পোৱা যায় সেয়াও এক সুনিদিষ্ট তথ্য আহৰণৰ বাবে পৰ্য্যাপ্ত নহয়। তদুপৰি যি সমূহ গুৰুৰ জৰিয়তে সংস্কৃতি, পৰম্পৰা তথা সৃষ্টিতত্ত্বৰ উপকথাসমূহ প্ৰবাহিত হৈ আহিছে তেওঁলোকৰ সংখ্যাও অতি তাকৰ। আনহাতে এই লোকসমূহৰ গৰিষ্ঠ সংখ্যকেই অশিক্ষিত হোৱা সূত্ৰে তেওঁলোকৰ সমাজখনৰ প্ৰকৃত ছবিখন দাঙি ধৰিবলৈ তেওঁলোকে লজ্জাবোধ কৰে। নৃতত্ত্ববিদ সকলৰ মত অনুসৰি চাওঁতাল জনগোষ্ঠী ‘প্ৰোটো এষ্ট্ৰালয়দ’ মূলৰ এটা প্ৰশাখা আৰু ভাষাগত হিচাপে ‘এষ্ট্ৰো এচিয়াটিক’ ভাষাগোষ্ঠীৰ ঠেঙুলি। বাগানৰ বনুৱা মজদুৰ হিচাপে তথা চাওঁতাল বিদ্ৰোহৰ পাছত পুনঃ সংস্থাপনৰ নীতি অনুসৰি ভাৰতবৰ্ষৰ কিছু সংখ্যক চাওঁতাললোকক অসমত সংস্থাপিত কৰাৰ হয়। তাৰ পাছত সুবিধাজনক স্থানৰ সন্ধানত পৰবৰ্তী সময়ত উক্ত চাওঁতাল লোকসকল অসমৰ বিভিন্ন ঠাইত সিঁচৰতি হৈ পৰে।

চাওঁতাল সমাজত কোনো লিখিত ইতিহাস পাবলৈ নাই যদিও এটা প্ৰজন্মৰ পৰা আন এটা প্ৰজন্মলৈ তেওঁলোকে মৌখিক ভাৱেই তেওঁলোকৰ ইতিহাস প্ৰবাহিত কৰি আহিছে। তেওঁলোকৰ মৌখিক সাহিত্যৰ ভঁৰাল অতি মেটমৰা। তেওঁলোকৰ এই মৌখিক

সাহিত্য লোকগীত, লোক কথা, ফকৰা যোজনা, সাঁথৰ, সাংকেতিক ভাষা, বিন্‌তি, মন্ত্ৰ আদিৰে পৰিপূৰ্ণ। প্ৰায়বোৰ গীত নৃত্যৰ সৈতে পৰিবেশন কৰা হয়। চাওঁতাল সাহিত্যৰ এটা উল্লেখনীয় বৈশিষ্ট্য হ'ল মৃত্যুত শোক প্ৰকাশৰ বাবে বিনাই বিনাই গোৱা বিলাপ গীতসমূহ। সম্পৰ্ক ভেদে এই গীতসমূহ আকৌ ভিন্ন ভিন্ন হোৱা দেখা যায়। যেনে— স্বামীৰ মৃত্যুত পত্নীয়ে গোৱা গীত, পত্নীৰ মৃত্যুত স্বামীয়ে গোৱা গীত, সন্তানৰ মৃত্যুত পিতৃ-মাতৃয়ে গোৱা গীত, পিতৃ-মাতৃৰ মৃত্যুত সন্তানে বিলাপ কৰা গীত আদি। চাওঁতালী জৌড় অৰ্থাৎ সাধুকথা সমূহ চাওঁতাল চহা জনজীৱনৰ সৈতে জড়িত। আনহাতে শিশু ভুলনী আৰু ওমলা গীতৰ প্ৰচলনো যথেষ্ট পৰিমাণে চাওঁতাল সমাজত দেখা যায়। 'ভেনতা কাথা' অৰ্থাৎ সাংকেতিক ভাষাৰ প্ৰয়োগ আৰু প্ৰচলন চাওঁতাল সমাজত প্ৰায়েই দেখিবলৈ পোৱা যায়। আনহাতে গদ্য প্ৰধান 'বিন্‌তি' সমূহ হিন্দুসমাজৰ বেদৰ সমতুল্য। মাথো বিন্‌তিগুৰুৰ দ্বাৰা পৰিবেশিত হোৱা এই বিন্‌তিসমূহৰ দ্বাৰা তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত সৃষ্টিতত্ত্বৰ কাহিনী তথা পৰবৰ্তী সময়ত তেওঁলোকৰ বিভিন্ন স্থানলৈ প্ৰব্ৰজনৰ কাহিনী এটা প্ৰজন্মৰ পৰা আনটো প্ৰজন্মলৈ বোৱাই নিয়া হয়। আনহাতে চাওঁতাল 'ওঝা' সমূহে ব্যৱহাৰ কৰা মন্ত্ৰসমূহৰ ভাষা বাংলা অথবা ভোজপুৰী ভাষাৰ অপভ্ৰংশ হোৱাৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি অনুমান কৰিব পাৰি যে চাওঁতাল সকল হয়তো পশ্চিমবংগ আৰু বিহাৰৰ সীমান্তৱৰ্তী অঞ্চলত বহুশতিকা জুৰি বসবাস কৰিছিল। তাৰ ফলস্বৰূপে হয়তো চাওঁতাল মন্ত্ৰ সমূহ উল্লিখিত ভাষা দুটাৰ পৰা আহিব পাৰে।

চাওঁতালসমাজখন মুখ্যতঃ পিতৃ প্ৰধান। তেওঁলোক বাৰটা 'পৰিচ' বা গোত্ৰত বিভক্ত আৰু এই গোত্ৰসমূহ পুনৰ বিভিন্ন 'খুট' বা উপগোত্ৰত বিভক্ত। এই বাৰটা 'পৰিচ'ৰ ভিতৰত 'বেদীয়া' নামৰ 'পৰিচ'টোৰ অস্তিত্ব বিচাৰি পোৱা নাযায়। চাওঁতালসমাজৰ এই গোত্ৰ বিভাজনে জনগোষ্ঠীটোৰ ভিতৰত তেওঁলোকৰ আচাৰ ব্যৱহাৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ উপৰি 'বঙ্গা'ৰ ওপৰত তেওঁলোকৰ বিশ্বাসকো প্ৰভাৱান্বিত কৰে। এই গোত্ৰ আৰু উপ-গোত্ৰৰ বিভাজনৰ মূল লক্ষ্য আৰু উদ্দেশ্য হ'ল সগোত্ৰীয় বিবাহ তথা আন আন জনগোষ্ঠীৰ সৈতে বিবাহ নিষিদ্ধৰ যি পৰম্পৰা এই পৰম্পৰা বৰ্তাই ৰখা। জনগোষ্ঠীয় একতাৰ প্ৰতি চাওঁতালসকলৰ যি আনুগত্য প্ৰকাশ সেইটো তেওঁলোকৰ সামাজিক অনুষ্ঠান সমূহৰ

জড়িয়তে প্ৰতিফলিত হয়। এই সামাজিক অনুষ্ঠানসমূহক প্ৰশাসনিক, ন্যায়িক অথবা বিধায়িনী ব্যৱস্থা হিচাপে শ্ৰেণী বিভক্ত কৰিব পৰা নাযায়। কাৰণ প্ৰতিটোৱে আনটোৰ সৈতে ঘনিষ্ঠ ভাবে সংপৃক্ত। চাওঁতাল গাঁও এখন চাওঁতাল সমাজৰ সবাতোকৈ পুৰণি আৰু পৰম্পৰাগত অনুষ্ঠান। এখন গাওঁ 'বঙ্গা'ৰ বিশেষাধিকাৰেৰে সৃষ্টি হয়। আৰু তেওঁৰ আশীৰ্বাদেৰে পৱিত্ৰও হয়। চাওঁতাল জগজখনত বিভিন্ন ধৰণৰ উপকাৰী আৰু অপকাৰী 'বঙ্গা'ৰ স্থান দেখা যায়। সেইবাবে প্ৰাকৃতিক সমতা বৰ্তাই ৰখাৰ স্বাৰ্থত উপকাৰী বঙ্গাৰ উপাসনা কৰিব লাগে। আনহাতে গাওঁৰ সৰ্বাঙ্গ সমৃদ্ধি আৰু ভাল শষ্য উৎপাদনৰ বাবে অপকাৰী বঙ্গাসমূহক উপাসনা কৰিব লাগে। এখন চাওঁতাল সমাজত গৃহকন্দল, সামাজিক বিবাদ, মহামাৰী, প্ৰাকৃতিক দুৰ্যোগ আদি উপকাৰী আৰু অপকাৰী বঙ্গাৰ মাজত সামঞ্জস্যহীনতাৰ বাবেই উদ্ভৱ হয় বুলি তেওঁলোকে বিশ্বাস কৰে।

প্ৰতিখন চাওঁতাল গাওঁতেই এক স্বয়ংসম্পূৰ্ণ ন্যায়িক আৰু প্ৰশাষণিক গোট থকা দেখা যায়। 'মৌন্‌ঝি'ৰ নেতৃত্বত এখন গাওঁসভাই এই গোটৰ পৰিচালনা কৰে যাক 'মোৰে হড়' কোৱা হয়। 'মোৰে হড়'ৰ অৰ্থ হ'ল পাঁচজন ব্যক্তি। আৰ্যমূলীয় সমাজ ব্যৱস্থাৰ 'পঞ্চ' আৰু 'মোৰে হড়'ৰ মাজত থকা সামঞ্জস্যই ইতিহাসৰ কোনোবা এক সময়ত হোৱা সামাজিক আৰু সাংস্কৃতিক আদান প্ৰদানকে সূচায়। এই 'মোৰে হড়ে' গাওঁৰ আভ্যন্তৰীণ বিষয়সমূহকে মাথো নিয়ন্ত্ৰণ নকৰে তাৰ লগতে বাহ্যিক জগতখনৰ সৈতে গাওঁবাসীৰ সম্পৰ্কৰ ওপৰতো নজৰ ৰাখে। প্ৰায়বোৰ চাওঁতাল গাওঁৱেই এক আভ্যন্তৰীণ স্ব-শাসন ব্যৱস্থা মানি চলে আৰু সেই স্ব-শাসন ব্যৱস্থা পৰম্পৰাগত ভাৱে প্ৰচলিত আইনী ব্যৱস্থাৰে নিয়ন্ত্ৰিত হয়। পৰম্পৰাগত আইনী ব্যৱস্থাত 'মোৰে হড়'ৰ দ্বাৰা নিয়ন্ত্ৰিত গাওঁ সভাৰ উপৰি দহৰ পৰা বিশখন গাওঁৰ এক সমূহ থাকে যাক 'পৰগণা বাইসি' কোৱা হয়। কাৰণ পৰম্পৰা গত সমাজ ব্যৱস্থাত দহৰ পৰা বিশখন গাওঁৰ সমূহক পৰগণা কোৱা হয়। গাওঁসভাত নিস্পত্তি নোহোৱা বিষয়সমূহ পৰগণা বাইসিয়ে বিচাৰ কৰে। কিন্তু সাম্প্ৰতিক সময়ত কোকৰাঝাৰ জিলাৰ পশ্চিম সীমান্তত থকা 'অসম কলোনী'ত এখন মাত্ৰ পৰগণা থকা বিপৰীতে অসমৰ আন কোনো ঠাইত পৰগণা বিচাৰি পোৱা নাযায়। সেইবাবে গাওঁসভাত নিস্পত্তি নোহোৱা বিষয় সমূহ ওচৰ-চুবুৰীয়া গাওঁসমূহক লৈ বৈঠক বহুৱাই নিস্পত্তি কৰা

হয় যাক 'আদে টোলা' কোৱা হয়। চাওঁতাল পৰম্পৰাগত সমাজ ব্যৱস্থাত আৰু এক ধৰণৰ ন্যায়িক অনুষ্ঠান দেখা যায় সেয়া হৈছে 'ল'বীৰ বাইসি' অৰ্থাৎ জংঘল সভা। চাওঁতালসকলে এই অনুষ্ঠানটোক সৰ্বোচ্চ আদালত ৰূপে গণ্য কৰে। প্ৰতিবছৰে সমূহীয়া চিকাৰৰ দিনা জংঘলত এজন 'দিহিৰী' ৰ অৰ্থাৎ চিকাৰৰ নেতা নেতৃত্বত ৰাতি উক্ত সভা অনুস্থিত হয়। আৰু 'পৰগণা বাইসি'ত নিস্পত্তি নোহোৱা গোচৰ সমূহ ল'বীৰ বাইসি'ত নিস্পত্তি কৰা হয়। কিন্তু সাম্প্ৰতিক সময়ত অসমৰ চাওঁতাল সমাজত উক্ত সভাৰ প্ৰচলন দেখা নাযায়। তাৰ পৰিবৰ্তে কোনো নিস্পত্তি নোহোৱা বিষয় থাকিলে স্থানীয় সংগঠনৰ সমূহক আহ্বান কৰি বিষয়সমূহ নিস্পত্তি কৰা হয়।

এই অনুষ্ঠানসমূহৰ স্বৰূপ বাহ্যিক দৃষ্টিত গণতান্ত্ৰিক যেন লাগিলেও প্ৰায়বোৰ বিষয় বাবেই পুৰুষানুক্ৰমে হস্তান্তৰিত হয়। বিষয়ববীয়া সকলৰ কাৰ্যকালৰ সময় মৃত্যুপৰ্যন্ত অক্ষুণ্ণ থাকে যদিও প্ৰয়োজন সাপেক্ষে সালসলনি কৰিব পৰা প্ৰথাও প্ৰচলিত।

এজন চাওঁতাল ব্যক্তিবিশেষৰ জীৱনচক্ৰ জীৱনৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ সৈতে অনুষ্ঠিত হোৱা আচাৰ ৰীতিৰ দ্বাৰা সীক্ত। এই বিভিন্ন আচাৰ-ৰীতি সমূহ পালন কৰাৰ অন্তৰালতো উপকাৰী আৰু অপকাৰী বঙ্গাৰ প্ৰতি থকা প্ৰচলিত বিশ্বাস আৰু বিধি ব্যৱস্থাই নিহীত হৈ থাকে। এই অনুষ্ঠানসমূহ এহাতে যেনেকৈ জীৱনৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত ব্যক্তিজীৱনৰ নিৰাপত্তা, শাৰীৰিক শ্ৰীবৃদ্ধি আৰু সমৃদ্ধিৰ বাবে উপকাৰী বঙ্গাসমূহৰ আশীৰ্বাদ বিচাৰি পালন কৰা হয়; থিকতেনেদৰে অপকাৰী বঙ্গাসমূহৰ পৰোক্ষ বাধা বিঘিনীসমূহ নাশ কৰিবলৈ পূজা অৰ্চনা কৰা হয়। চাওঁতাল ব্যক্তিজীৱনৰ জীৱনচক্ৰৰ চাৰিটা পৰ্যায়েৰে গঠিত। যেনে — জনম চৌতিয়াঁৰ, চাচো চৌতিয়াঁৰ, বাপ্‌লা আৰু মৰণ। ল'ৰা শিশুৰ জন্মৰ পাঁচ দিন আৰু কন্যা শিশুৰ জন্মৰ তিনিদিন পাছত 'জনম চৌতিয়াঁৰ' অনুষ্ঠিত কৰা হয়। উক্ত অনুষ্ঠানত সমৱেত সকলক নিম পাতেৰে সিজোৱা ভাত পৰিৱেশন কৰা হয় বাবে এই অনুষ্ঠানক 'নিম ডাক মাঁণ্ডি' হিচাপেও জনা যায়। উক্ত অনুষ্ঠানতে শিশুটিৰ নামকৰণ কৰা হয়। চাওঁতাল সমাজত জন্মৰ সৈতে জড়িত এটি একক বৈশিষ্ট্য হ'ল যে জন্মৰ পাছত শিশুটিৰ নাড়ী লোহাৰ এপাত ধাৰাল শৰেৰে কটা হয়। গৰ্ভফুল শিশুটিৰ জন্মগৃহৰ মূল দৰ্জাৰ তলত পোতা হয়। বিশ্বাস কৰা হয় যে গৰ্ভফুল গভীৰ কৈ পুতিলে পৰৱৰ্তী শিশুৰ জন্ম দেৰিকৈ হয় আৰু অগভীৰ কৈ পুতিলে

সোনকালে জন্ম পায়। চাওঁতাল ব্যক্তি জীৱনৰ জীৱনচক্ৰৰ দ্বিতীয়টো অনুষ্ঠান 'চাচো চৌতিয়াৰ'। এই অনুষ্ঠানটোৰ উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হ'ল 'চৌতিয়ৌৰ বিন্‌তি' পৰিবেশনৰ পৰম্পৰা। এই চৌতিয়ৌৰ বিন্‌তি পৰিৱেশনৰ জৰিয়তে সন্তানক চাওঁতাল জনগোষ্ঠীৰ সৃষ্টি আৰু প্ৰব্ৰজনৰ মৌখিক ইতিহাস সম্বন্ধে অৱগত কৰোৱা হয় আৰু এই অনুষ্ঠানৰ জৰিয়তে এটি সন্তানক সমাজ বা গোষ্ঠীভূক্ত কৰা হয়। উল্লেখযোগ্য যে চাচো চৌতিয়ৌৰ অনুষ্ঠান পালনৰ আগতে কোনো চাওঁতাল সন্তানৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁৰ বিধিগত সৎকাৰ কৰা নহয় আৰু তেওঁৰ মৃতদেহ পুতি ৰখা হয়। চাচো চৌতিয়ৌৰ পালন নকৰালৈকে সন্তানৰ বিবাহ সম্পন্ন হ'ব নোৱাৰে।

চাওঁতাল জীৱনৰ আন এক উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হ'ল যে যুৱকসকলে যুৱ অৱস্থাত বাওঁবাহুত কিছুমান পোৰা দাগ খোদিত কৰিব লাগে যাক 'চিক' কোৱা হয় আৰু যুৱতী সকলে বাহু বা বুকুৰ ওপৰৰ অংশত 'টাটু' কৰিব লাগে যাক 'খোদা' কোৱা হয়। বিশ্বাস কৰা হয় যে 'চিক' আৰু 'খোদা' অবিহনে কোনো চাওঁতাল ব্যক্তিৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁ 'হৌনাপুৰিত' অথবা যমপুৰিত নৰক যন্ত্ৰণা ভুঞ্জিব লগা হয়। সাম্প্ৰতিক সময়ত নতুন প্ৰজন্মৰ মাজত এই পদ্ধতি ক্ৰমাৎ বিলুপ্ত হ'ব ধৰা পৰিলক্ষি হৈছে।

'বাপলা' অৰ্থাৎ বিবাহ হ'ল চাওঁতাল জীৱন চক্ৰৰ সবাতোকৈ উল্লেখযোগ্য স্তৰ। মনকৰিবলগীয়া যে চাওঁতালসমাজত বাল্য বিবাহৰ প্ৰচলন নাই। সাধাৰণতে চাওঁতাল সমাজত মুখ্যত এক বিবাহৰ বিধি প্ৰচলিত যদিও ঘৈণীজনী বাজি হ'লে অথবা দুৰাৰোগ্য ৰোগত পতিত হ'লে প্ৰথমা ঘৈণীৰ অনুমতি সাপেক্ষে দ্বিতীয় বিবাহ কৰিব পাৰে। চাওঁতাল সমাজৰ আন এক বিশেষত্ব হ'ল বিধবা বিবাহৰ প্ৰচলন। আনহাতে ঘৈণীয়েকৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁৰ খুলখালী আৰু পতিৰ মৃত্যু হ'লে তেওঁৰ দেৱৰক বিয়া কৰিব পৰা প্ৰথা প্ৰচলিত যদিও ঘৈণীয়েকৰ বাইদেউ তথা ভাইশহুৰৰ সৈতে বিবাহ নিষিদ্ধ। কইনা দৰাতকৈ সদায় বয়সত কণিষ্ঠ হোৱা বাঞ্চনীয়। যদিও বিবাহ বিচ্ছেদ চাওঁতাল সমাজত নিষিদ্ধ নহয় তথাপি কিছুমান নিৰ্দ্দিষ্ট কাৰণ অবিহনে সেইটো সম্ভৱ নহয়। যদি ঘৈণীয়েক বাজি হয় অথবা আন কাৰোবাৰ সৈতে অবৈধ সম্পৰ্ক থাকে, অথবা ডাইনী বুলি সন্দেহ কৰা হয় অথবা যথেষ্ঠ খৰচী হয় তেতিয়া স্বামীয়ে বিবাহ বিচ্ছেদ বিচাৰিব পাৰে। আনহাতে যদিহে

স্বামীয়ে ঘৰৰ প্ৰয়োজন পূৰণ কৰিবলৈ অসমৰ্থ আৰু ঘৈণীয়েকৰ বিনা অনুমতিত দ্বিতীয় বিবাহ কৰে তেতিয়া ঘৈণীয়েকেও বিবাহ বিচ্ছেদ দাবি কৰিব পাৰে। চাওঁতাল বিবাহৰ সৈতে জড়িত আচাৰ-ৰীতিৰ দুটা বুনিয়াদী উদ্দেশ্য থাকে। তাৰ ভিতৰত এটা হ'ল সেই দম্পতি হালৰ নতুন সামাজিক দায়িত্ববোধ আৰু আনটো হ'ল বঙ্গাৰ সৈতে তেওঁলোকৰ সম্পৰ্ক আৰু নিৰ্ভৰশীলতাৰ বিষয়ে সজাগ কৰোৱা। সেইবাবে চাওঁতাল সমাজৰ বাবে বিবাহ দুটা পৰিয়ালৰ মাথো মিলন নহয়, বিবাহ হৈছে দুখন গাওঁৰো একত্ৰিকৰণৰ অনুষ্ঠান। চাওঁতাল বিয়া এখনত সেন্দুৰ দান কৰাৰ সময়ত কইনা জনীক এটা ডাউৰী অৰ্থাৎ বাঁহৰ পাচিত বহাই মণ্ডপলৈ লৈ অহা হয়। যিটো আন কোনো সমাজতে বিচাৰি পোৱা নাযায়। চাওঁতাল সমাজত বাল্য বিবাহৰ প্ৰচলন দেখা নাযায়।

চাওঁতালসকলে বিশ্বাস কৰে যে মৃত্যুৰ সৈতে এজন ব্যক্তিৰ সামাজিক দায়িত্ববোধ শেষ হৈ নাযায় মাথো ৰূপান্তৰিত হে হয়। আত্মাই দেহ ত্যাগ কৰাৰ পাছত বঙ্গালৈ তেওঁ ৰূপান্তৰিত হয় আৰু তেওঁ মৃত পূৰ্বপুৰুষৰ সৈতে সহাৱস্থান কৰে। মৃত্যুৰ পৰৱৰ্তী আচাৰ-ৰীতি সমূহ পালনৰ উদ্দেশ্যই হ'ল তেওঁৰ আত্মাক বঙ্গাৰ স্থান প্ৰদান কৰি পূৰ্বপুৰুষৰ বঙ্গাৰ সৈতে সহাৱস্থানৰ ব্যৱস্থা কৰা। বিশ্বাস অনুসৰি মৃত্যু আচাৰ-ৰীতি সমূহ পালন নকৰিলে মৃতকৰ আত্মাই পূৰ্বপুৰুষৰ বঙ্গালৈ ৰূপান্তৰিত হ'ব নোৱাৰিব আৰু উক্ত আত্মা চিৰদিন ভূত, প্ৰেত, চূৰিণ আদিৰ ৰূপে ভ্ৰমি ফুৰিব। পৰম্পৰাগত চাওঁতাল সৎকাৰ বিধি অনুসৰি দুই ধৰণে মৃতদেহ সৎকাৰ কৰা হয় যেনে — চিতাত জ্বলাই অথবা সমাধিস্থ কৰি। চিতা উত্তৰা-দক্ষিণাকৈ সজা হয় আৰু মৃতকৰ মূৰটো দক্ষিণ দিশে ৰখা হয়। তেনেদৰে সমাধিস্থ কৰিলেও গাঁতটো উত্তৰা-দক্ষিণাকৈ খন্দা হয় আৰু মৃতকৰ মূৰ দক্ষিণ দিশে ৰখা হয়। মৃতদেহ সৎকাৰৰ সময়ত এটি মুৰ্গী পোৱালী চিতাৰ জ্বলা খৰিৰে চকুত হানি বধ কৰা হয়। বিশ্বাস কৰা হয় যে উক্ত মুৰ্গীটোৰ আত্মাই ভৱিষ্যতে সকলো সময়তে মৃতকৰ আত্মাক সংগ দিব। মৃতদেহ সৎকাৰৰ সময়ত মহিলাৰ অংশ গ্ৰহণ চাওঁতাল সমাজত নিষিদ্ধ। কোনো গৰ্ভৱতী মহিলাৰ সন্তান প্ৰসৱৰ সময়ত অথবা মৃত সন্তান প্ৰসৱৰ কৰি মৃত্যু হ'লে সন্তানটিক গৰুৰ জাক অহা যোৱা কৰাৰ ৰাস্তাত আৰু মহিলা গৰাকীৰ ভৰিত এটি গজাল মাৰি সমাধিস্থ কৰা হয়। তেনে কৰিলে সন্তানটি আৰু মহিলাগৰাকী চূৰিণ বা প্ৰেতলৈ

ৰূপান্তৰিত হ'ব নোৱাৰে বুলি বিশ্বাস কৰা হয়।

চাওঁতালসকলে এই জগতখন বিভিন্ন ধৰণৰ অলৌকিক আৰু অদৃশ্য সত্তাৰ বাসস্থান হিচাপে গণ্য কৰে। এই সত্তাসমূহে তেওঁলোকৰ অলৌকিক শক্তিৰ সমাহাৰেৰে এই জগতখনত লৌকিক জগতৰ বাসিন্দাসমূহৰ দ'ৰেই অস্তিত্ব জাহিৰ কৰে। সময়ৰ সোঁতত এই অদৃশ্য আৰু অলৌকিক সত্তাৰ সৈতে মোকামিলা কৰাৰ বাবে তেওঁলোকে এক নিৰ্দ্দিষ্ট ধৰ্মীয় বিশ্বাস আৰু আচাৰ-ৰীতিৰ সৈতে সাঙোৰ খাই পৰে। পৰবৰ্তীসময়ত এই বিশ্বাস পদ্ধতি 'বিদীন' হিচাপে পৰিগণিত হয়। এই 'বিদীন' পৰম্পৰা অনুসৰি 'বঙ্গা'ই আদিমূল। এই বঙ্গা হৈছে সৃষ্টিকৰ্তা, ভূত-প্ৰেত, পূৰ্বপুৰুষৰ আত্মা, ডাইনী, গৃহ-দেৱতা আদি বিভিন্ন প্ৰকাৰৰ অদৃশ্য আৰু অলৌকিক সত্তাৰ সমষ্টি। পৰবৰ্তী সময়ত চাওঁতালসকলে আৰ্যসকলৰ সৈতে হাজাৰ হাজাৰ বছৰৰ সাংস্কৃতিক অভিযোজন আৰু সমিলকৰণৰ ফলত বহুতো হিন্দু দেৱ-দেৱীকো 'বঙ্গা'ৰ স্থলাভিষিক্ত কৰা দেখা যায়। আনহাতে চাওঁতাল বিবাহৰ সময়ত পালন কৰা সেন্দুৰ দান অৰ্থাৎ পত্নীক সেন্দুৰ পিন্ধোৱা পৰ্ব, 'হৰিবোল' ধ্বনী, অৰণ্যৰ ভিতৰত পাঁচ ডাল শাল আৰু মহুৱা গছৰ তলত স্থাপিত জাহেৰ থান আৰু হিন্দু ধৰ্মৰ 'পঞ্চবতি', ওঝা আৰু ওঝাৰ মন্ত্ৰত ব্যৱহৃত বাংলা আৰু ভোজপুৰী শব্দৰ অপভ্ৰংশ, উপাসনাৰ সময়ত ব্যৱহৃত দূবৰি বন, কড়ি, এৰাঁ সূতা, সেন্দুৰ আদি হিন্দু ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ হিচাপে গণ্য কৰিব পাৰি। মনকৰিবলগীয়া কথা যে বহু শতিকা জোৰা সামাজিক আদান-প্ৰদান স্বত্বেও ইছলাম ধৰ্মৰ প্ৰভাৱ চাওঁতাল সমাজত বিচাৰি পোৱা নাযায়। খ্ৰীষ্ট ধৰ্ম চাওঁতাল সমাজত তুলনামূলক ভাৱে নতুন যদিও খুব কম সময়ৰ ভিতৰত বহুসংখ্যক লোকে এই ধৰ্মক আকোৱালী লৈছে। যাৰ ফলত চাওঁতাল পৰম্পৰাগত জীৱন শৈলীৰ প্ৰতি এক ভাবুকীৰ সৃষ্টি হৈছে। খ্ৰীষ্টীয়ান চাওঁতালসকলৰ এখন বেলেগ সমাজ গঢ়ি উঠিছে য'ত তেওঁলোকে জীৱন চক্ৰৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ত পালন কৰিব লগা আচাৰ অনুষ্ঠানসমূহ পালন নকৰে, প্ৰচলিত বঙ্গাৰ বিশ্বাসক মান্যতা নিদি সেইবোৰক 'চয়তান' আখ্যা দিয়ে, ধৰ্মীয় পৰম্পৰাৰে জড়িত সামাজিক, কৃষিভিত্তিক অনুষ্ঠানসমূহ পালন নকৰে। তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত পানীয় 'হাঁণ্ডি' তেওঁলোকে পান নকৰে ইত্যাদি। ফলস্বৰূপে দুয়োখন সমাজৰ মাজত এখন প্ৰাচীৰৰ সৃষ্টি হোৱা অনুমান হয়। অৱশ্যে 'কেথলিক'

খ্ৰীষ্টানসকলে বিয়াৰ ক্ষেত্ৰত গীৰ্জাৰ নিয়ম পালনৰ পাছত হাতত শাখা আৰু কপালত সেন্দুৰ পিন্ধাৰ ক্ষেত্ৰত অনুমতি প্ৰদান কৰা পৰিলক্ষিত হয়। আনহাতে পৰম্পৰা গত ধৰ্মীয় বিশ্বাস মানি চলাসকলৰ তুলনাত খ্ৰীষ্টান চাওঁতাল সকল সাজ-পোচাক, শিক্ষা-দীক্ষা আৰু জীৱিকাৰ ক্ষেত্ৰত আগবঢ়া হিচাপে বিবেচিত হৈছে।

চাওঁতালসকলৰ অভিজ্ঞতাই এই কথাকেই প্ৰমাণ কৰে যে এই জগতখনত এনেকুৱা কিছুমান শক্তি আছে যাৰ ওপৰত মানুহৰ কোনো নিয়ন্ত্ৰণ নাথাকে আৰু যি শক্তিৰ প্ৰকোপৰ ফলাফল অনুমান কৰিব নোৱাৰি। সেইবাবে চাওঁতালসকলে বিশ্বাস কৰে যে দৈৱক্ৰমে ঘটা প্ৰাকৃতিক ঘটনাৰাজিক নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ শক্তি বঙ্গাসমূহৰ থাকে আৰু এনেধৰণৰ ঘটনাৰাজিক নিয়ন্ত্ৰণ কৰাৰ স্বাৰ্থত বঙ্গাৰ প্ৰত্যক্ষ অথবা পৰোক্ষ হস্তক্ষেপ বিচাৰি বিভিন্ন ধৰ্মীয় তথা যাদুৰ দ্বাৰা তেওঁলোকক উপাসনা কৰা হয়। চাওঁতাল ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ এটি উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হ'ল পূৰ্বপুৰুষৰ সত্ত্বাৰ ওপৰত তেওঁলোকৰ বিশ্বাস। প্ৰতিটো চাওঁতাল পৰিয়ালে তেওঁলোকৰ পূৰ্বপুৰুষৰ আত্মাক উপাসনা কৰে যাক তেওঁলোকে 'হাপ্ৰামক' বঙ্গা বুলি কয়। এই উপাসনাৰ অন্তৰালত থকা বিশ্বাসেই হ'ল আত্মাৰ অবিনশ্বৰতা। চাওঁতাল ধৰ্মৰ আন এটা উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট হ'ল 'বাহা' উৎসৱৰ বাহিৰে আন কোনো ধৰ্মীয় উৎসৱ, উপাসনা, উছৰ্গা আদিত মহিলাৰ অংশগ্ৰহণ নিষিদ্ধ। চাওঁতাল সমাজত যিহেতু মহিলাই হে ডাইনী হ'ব পাৰে সেইবাবেই হয়তো সকলো মহিলাক ধৰ্মীয় অনুষ্ঠানৰ পৰা বিৰত ৰখা হয়।

কোনো এটা ধৰ্মই বাহ্যিক মূৰ্ত প্ৰকাশ অবিহনে জিয়াই থাকিব নোৱাৰে। সেইবাবে ধৰ্মীয় বিশ্বাসৰ সৈতে থকা ঔপচাৰিকতাসমূহ বিভিন্ন উৎসৱ পাৰ্বণৰ জৰিয়তে অনুষ্ঠিত কৰা হয়। চাওঁতাল সমাজত অনুষ্ঠিত বিভিন্ন উৎসৱ পাৰ্বণ অথবা ঔপচাৰিক বিধি বিধান সমূহৰ অধ্যয়নৰ পৰা এই কথা সুস্পষ্ট যে তেওঁলোকৰ অৰ্থনৈতিক ব্যৱস্থা, সামাজিক অনুষ্ঠান-প্ৰতিষ্ঠান আৰু ৰীতি-নীতি সকলোবোৰ কৃষিচক্ৰৰ সৈতে সংপৃক্ত। চাওঁতাল জনজীৱনত কৃষি মাথো জীৱন নিৰ্বাহিৰ উপায় নহয়। এই কৃষিকৰ্ম চাওঁতাল জীৱনৰ সৰ্বত্ৰতে পৰিব্যাপ্ত। তেওঁলোকে বিশ্বাস কৰে যে জীৱনৰ বিভিন্ন পৰ্যায় সমূহৰ দৰে কৃষিকৰ্মৰ বিভিন্ন পৰ্যায় সমূহো সংকটেৰে পূৰ্ণ সেইবাবে উপযুক্ত বিধি বিধানেৰে

কৃষিচক্ৰৰ বিভিন্ন পৰ্যায়ৰ সৈতে জড়িত আৰ্থিক দিশটোক সুৰক্ষা প্ৰদান কৰাটো নিত্যান্তই আৱশ্যক। চাওঁতালসকল হ'ল আচাৰ প্ৰিয় জনগোষ্ঠী। এই আচাৰ অনুষ্ঠান সমূহৰ ফলপ্ৰসুতাৰ ওপৰত কাৎচিৎ হে তেওঁলোকে সন্দেহ প্ৰকাশ কৰে। এই ঔপচাৰিকতাৰ পৰা সুফল নাপালে তেওঁলোকে কোনোৱা অপকাৰী বঙ্গাৰ প্ৰভাৱত অথবা আচাৰ-ৰীতি শুদ্ধ ৰূপত অনুষ্ঠিত নোহোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত তেনে হৈছে বুলি বিশ্বাস কৰে। সেইবাবে অনুষ্ঠান এটা অনুষ্ঠিত কৰাৰ নিৰ্দিষ্ট সময়সূচী, স্থান, বিধি আৰু লোক সম্পৰ্কে তেওঁলোক খুবেই সচেতন। তেওঁলোকৰ ঋতুকেন্দ্ৰীক উৎসৱ পাৰ্বণ সমূহৰ ভিতৰত দাঁশাই এক উল্লেখযোগ্য উৎসৱ। হিন্দুসমাজৰ দূৰ্গা পূজাৰ সময়ত অনুষ্ঠিত এই উৎসৱৰ বৈশিষ্ট্য হ'ল এই উৎসৱ চাওঁতাল ওঝা বিদ্যাৰ সৈতে জড়িত। চাওঁতাল ওঝাবিদ্যাৰ পৰিসমাপ্তি হিচাপে এই উৎসৱ অনুষ্ঠিত কৰা হয়।

চাওঁতালসকলৰ স্বকীয় ভাৱমূৰ্ত্তি তেওঁলোকৰ কৃষিপদ্ধতি, চিকাৰ, সাজ-পাৰ, আ-অলংকাৰ, খাদ্য আৰু পানীয়, শিল্প কলা, আচাৰ ব্যৱহাৰ, বাৰণ, পৰম্পৰাগত ঔষধি আদিৰ জৰিয়তে পৰিস্ফুট হয়। তেওঁলোকৰ জীৱিকাৰ প্ৰধান উৎস কৃষি হ'লেও নাঙলেৰে কৃষি কাৰ্য কৰাৰ সুপ্ৰাচীন ধাৰাই এতিয়াও প্ৰচলিত। খেতিত গোবৰৰ বাদে আন ৰাসায়নিক সাৰৰ প্ৰয়োগ এতিয়াও সুদূৰ পৰাহত। খোৱাৰ বাবে শাল গছৰ অথবা কঠাল গছৰ পৰা প্ৰস্তুত কৰা থাল আৰু বাটিৰ প্ৰচলন সাম্প্ৰতিক সময়তো দেখা যায়। পৰম্পৰাগত পদ্ধতিৰে খেতিপথাৰত এন্দুৰ চিকাৰ কৰা প্ৰায়েই দেখিবলৈ পোৱা যায়। মৰাশ নোখোৱা প্ৰায়বোৰ চৰাই, শিয়াল, হায়েনা, গাধ আৰু বান্দৰৰ বাদে প্ৰায়বোৰ জন্তু, অজগৰ আৰু এন্দুৰ খোৱা সাপ, বিভিন্ন ধৰণৰ কাঠফুলা, সকলো ধৰণৰ মাছ আৰু স্থানীয় ভাৱে পোৱা সকলো শাক-পাচলি তেওঁলোকে খাদ্য হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰে। ভাতৰ বাবে মুখ্যত উখুৱা চাউল আৰু চিৰা, মূড়ী আৰু পিঠা বনোৱাৰ বাবে আৰৈ চাউল ব্যৱহাৰ কৰে। 'হাঁণ্ডি' হ'ল চাওঁতাল সমাজৰ পৱিত্ৰ আৰু জনগোষ্ঠীয় পানীয়। সকলো ধৰ্মীয় তথা সামাজিক অনুষ্ঠানতে বঙ্গালৈ এই হাঁণ্ডি অৰ্পণ কৰা হয় আৰু উৎসৱ অনুষ্ঠান উপলক্ষে অভ্যাগত সকলোকে হাঁণ্ডিৰে আপ্যায়ন কৰা হয়। মন কৰিবলগীয়া যে প্ৰতিজন ব্যক্তিয়ে 'মাৰাংবুডু'ৰ নামত প্ৰথমে হাঁণ্ডি উছৰ্গা কৰিহে পান কৰে।

চাওঁতাল সমাজৰ এটা উল্লেখযোগ্য বৈশিষ্ট্য হ'ল তেওঁলোকৰ মাজত বয়ন শিল্পৰ প্ৰচলন নাই। পশ্চিমবংগত জলধা সম্প্ৰদায়ে তেওঁলোকৰ বাবে পিন্ধা কাপোৰ প্ৰস্তুত কৰে যদিও অসম তথা কোকৰাঝাৰৰ চাওঁতাল সকলে বজাৰৰ পৰাই তেওঁলোকৰ আভৰণ সমূহ ক্ৰয় কৰে। ঠাই বিশেষে যেনে কোকৰাঝাৰ জিলাৰ কঁচুগাওঁ, গোসাঁইগাওঁ আদি অঞ্চলত ৰাভা আৰু ৰাজবংশী সম্প্ৰদায়ৰ লোকে তেওঁলোকৰ পিন্ধা কাপোৰ প্ৰস্তুত কৰে। সময়ৰ সোঁতত আৰু চহৰমুখী প্ৰৱণতাৰ ফলত নতুন প্ৰজন্মৰ সৰহসংখ্যক যুৱকে আধুনিক চাৰ্ট-পেন্ট, অন্তৰ্বাস আদি ব্যৱহাৰ কৰে যদিও চহৰত বাস কৰা নগণ্য সংখ্যক চাওঁতাল মহিলাই শাৰী আৰু অন্তৰ্বাস পৰিধান কৰাৰ বিপৰীতে গাওঁ অঞ্চলৰ প্ৰায় সকলো মহিলাই তেওঁলোকৰ পৰম্পৰাগত পোছাকেই পৰিধান কৰে। চাওঁতাল মহিলাৰ মাজত ওৰণি লোৱা দেখা নাযায়।

চাওঁতাল সমাজত ব্যৱহৃত প্ৰায়বোৰ আ-অলংকাৰ ৰূপ, তাম আৰু পিতলেৰে নিৰ্মিত। সোণৰ অলংকাৰ ব্যৱহাৰ চাওঁতাল সমাজত কাৎচিৎ হে দেখিবলৈ পোৱা যায়।

চাওঁতাল সমাজ লোককলাৰ দিশত তুলনামূলক ভাৱে পিছ পৰা বুলি কব পাৰি। তেওঁলোকৰ ঘৰসমূহত অংকিত বিভিন্ন চিত্ৰ বা চানেকি সমূহত বাহিৰে চাওঁতাল লোককলাৰ নিদৰ্শন বিচাৰি পোৱা নাযায় কিন্তু হস্তশিল্পৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোক যথেষ্ট আগবঢ়া। তেওঁলোকৰ বিচনা, টুল, মুঢ়া, ঝাৰু আাদি অপূৰ্ব হস্তশিল্পৰ নিদৰ্শন। তেওঁলোকে অস্ত্ৰ হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা ধেনু আৰু কাঁড় শ্ৰদ্ধাৰ বস্তু হিচাপে গণ্য কৰে। কোনো কাৰণতেই ধেনু আৰু কাঁড় ভৰিৰে স্পৰ্শ নকৰে। আনহাতে কোনো মহিলাক ধেনুৰ কাঁড় মাৰিবলৈ দিয়া নহয়।

চাওঁতাল সমাজৰ আন এক সুকীয়া বৈশিষ্ট্য হ'ল অভ্যাগতক আদৰণি জনোৱা পৰম্পৰা । সম্পৰ্ক ভেদে এই পৰম্পৰা ভিন্ন হোৱা দেখা যায়। জ্যেষ্ঠ আৰু কণিষ্ঠৰ মাজত, বাহোএঃহাড়িয়া আৰু আজনৰিয়াৰ মাজত তথা বালায়াৰ মাজত এই পৰম্পৰা ভিন ভিন হয়।

উপৰি উক্ত আলোচনাৰ পৰা এটা সিদ্ধান্তত উপনিত হ'ব পাৰি যে অসম তথা কোকৰাঝাৰ জিলাৰ চাওঁতাল জনগোষ্ঠীটো স্বকীয় বৈশিষ্ট্যৰে মহিমামণ্ডিত। তেওঁলোকৰ

পূৰ্বপুৰুষ ডেৰ শতিকাৰো অধিক কাল আগতে মধ্য ভাৰতৰ পৰা অসমলৈ প্ৰব্ৰজিত হৈছিল। প্ৰব্ৰজন কালত বিভিন্ন সময়ত বিভিন্ন জনগোষ্ঠীৰ ভাষা, সংস্কৃতিৰ সম্পৰ্কলৈ আহিছিল যদিও অধুনাও তেওঁলোকে তেওঁলোকৰ স্বকীয় পৰম্পৰা আৰু আচাৰ-ৰীতি বৰ্ত্তাই ৰাখিবলৈ সক্ষম হৈছে। সেয়েহে উল্লিখিত জনগোষ্ঠীৰ সংস্কৃতিক চাওঁতাল সংস্কৃতি বুলি ক'ব পাৰি।